

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertiu[m] est desideranda bonitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. De laude dei De deside

glie pond' opabit in nob' rē. Hec ē gān/
gusta porta z q̄ta via q̄ ducit ad vitā. de
q̄ loquit saluator. Matt. vij. di. Intrate p
angustā por. Hic est turbo p̄ quē helias. i.
vir iust' ascendit i celū. vt h̄f. iij. Re. ij. Un
Ber. ser. d̄ ramis pal. P̄ns tribulatio est
via vite/ via glie/ via ciuitat' habitaculi/
via reg. i. Hec ille. S̄z beu beu pauci, s̄z q̄
p̄ h̄c viā velint seq̄ d̄m. Un Bern. sup
Lan. q̄ pauci s̄nt o bone iesu q̄ post te ire
velint: cū tñ ad te puenire nemo ē q̄ nolit.
Scientib' amct' qm̄ delectatōes i dextera
tua vsq; i finē. Jō volūt oēs te frui at non
ita imitari. cōregnare cupiūt s̄z nō cōpati:
nō curāt q̄rere quē desiderāt iuentre: cupiē
tes p̄seq; s̄z nō seq̄. Hec ille. Et dicit' ignur
p̄z qm̄ m̄to mag' de tribulatiōib' ḡau/
dendū ē q̄ dolendū s̄nt em̄ signū diuine ac/
ceptatiōis. Tob. xij. Quia acceptus eras
deo necesse fuit q̄ tentatio probaret te. Et
Judith. vij. Oēs q̄r̄t placuerūt deo per
multas tribulatiōes transferūt fideles. Et
ij. Tim. iij. Oēs q̄ pie volūt viuere i chō
iesu p̄secutiōe patiunt'. Aug. Ne timeas
flagellari s̄z exheredari. Desperat' egr' cō
sueuerūt medici dare q̄qd̄ perit et ea ne/
gant eis d̄ q̄ salute sperāt. Hec ille. Ap/
parer itaq; q̄ necessaria q̄q; fructuosa s̄z
vite p̄nt' tribulatio p̄ quā fit amicorū dei
castigatiōz p̄batio. S̄nt igit' deo agende
grē. p̄ b̄nficio amorose castigatiōis

Tertiu' p̄ncipale qd̄ nos ad laudem
dei z gratiōez excitare debet ē
ip̄' diuine laudis z gratiōis de/
sideranda bonitas. Est em̄ diuina laudatio
z gratiō bonū excellentissimū s̄z triplice
rone bonū.

Primo est bonū valde delectabile
Secundo est bonū valde honorabile
Tertio est bonū valde vtile.

Sic quippe a tullio diuine bonum in hec
tria mēbra.

Primo ē bonum valde dele
ctabile. Ps. Deo n̄ro sit iocūda decoraq;
laudatio. Aug. de doc. ch̄i. Cū d̄ deo n̄/
bil digne dici possit: admittit tñ hūane vo
cis obsequiū z p̄bis n̄ris in laude sua nos
gaudere voluit. Hec ille. Per oppositū at
ingratiō turpissimū ē vit. Un ingratus
s̄nt ē. mar' qd̄ q̄tidie recipit aq̄s dulces:

nūq; t̄mp̄ h̄ dulce aut potabile inuenitur,
Ite s̄nt ē voragintō q̄ p̄rinpe attrahunt
aq̄s z attrahās nūq; reddūt. Bern. de v̄/
ligēdo deo. Supbia ē z delictū maximū
v̄n d̄at' tāq; inat' z i accept' b̄nficijs glō
riā vsurpare. Hec ille. Ingratiōz peiores
s̄nt z irratiōabiliores bestijs. Est. j. Filios
enutriti z exaltati: ip̄i at' spreuerūt me. Hec
quit: Coguit bos possessore suū z asin' p̄/
sepe d̄ni sui: isrl' aut me nō cognouit.

Secundo ē bonū valde hono
rabile. Tob. iij. Opa dei reuelare z p̄fiteri
honorificū ē. Un āgeliz s̄cti ass̄nt laudā
tibus deū. Ps. P̄ueniet p̄ncipes p̄icti
psallētib'. Un narrat cesari' q̄ i saronia in
q̄dā monasterio monialiū puella q̄dā cū i
magna solēnitare p̄missa fuisset ire ad ma
tutinas: magistra ip̄' timens d̄ debilitare
sua iussit eā an Te deū: recedere ad dormi
torū. Illa iuste recedēs: voluit extra cho
rū residuū pauidire. Cūq; in: boar' fuisset
hymn' Te deū laudam': vidit celos ape
riri z chor' soroz in celū subleuari. Cūq;
v̄tū fuisset ad locū illū: tibi oēs āgeliz: v̄
dit vniuersos ordines angeloz z singlos
angelos demissis capitib': flexis genib':
manib' extēsis deū adorare simul q; cū can
tantib' cantare Sanct' s̄ctus s̄ctus zc. Si
milis fecerūt apli ibi Te gl̄iosus zc. Et p̄
phete ibi Te p̄phetaz zc. Et martyres ibi
Te martyrz zc. Postmodū etiā p̄fessorēz
p̄gines s̄nt fecerūt. Cū aut vltim' p̄sus.
In te d̄ne speraui zc. diceref: chor' soroz
ad terrā descendit z celū se clausit. Hec Le
sari'. P̄z itaq; qm̄ honorabilissimū op' ē
laudare deū. Nā h̄ est op' angeloz z s̄cto
rū in cel' vt sup̄ dixim'. Per oppositū at' in
gratiō malū ē i honestissimū z vitupabi
le multū. Un Judic. ij. Improporauit an
gel' d̄ni filijs isrl' b̄nficia d̄i: z increpauit eos
q̄ d̄m reliq̄sere. Ite. ij. Para. xxv. Quis
est p̄ph̄a d̄ni ad increpādū amāiā regē iuda
de ingratiōe sua. q̄ diuio fret' auxilio v̄o
cerat idumeos z filios seir: z tñ deos eorū
rum auferēs adorauit. Item Hartb. ij.
Increpauit dominus ingratiōem ad
uitatum quib' p̄dicauerat et miracula fec
erat di. Te tibi corozaim ve tibi bechsal
da: qm̄ si i tyro z sidone zc. Est at' notādū
fm̄ tho. ij. q. cvj. q̄ i q̄libz p̄cto inuenit ma

terialit in gntudo in qntu ois q peccat facit
aliqd qd pr ad in gntu dine pgnere. Forz
mal ac in gntudo e qn actuat z ex itctioe
bnficiu z bnfici pntur: z h e spale pctm.

Tertio diuina laudatio et

grazactio e bonu valde vtile. Aug. Quid
meli? z aio geram? z oze pmanus: z cala
mo expmam? q Deo gras: Nec ei qd dicit
breu? nec audiri leti? nec itelligi gradi?:
nec agi fructuosi? Pr. liberalitas ei dei ma/
gis gras agctiwo ampli? elargit. Hec ille.
Preciosa igit ar qz pntilis nob e grazactio
Per hac em tu boie mag? ac mag? diuina
gra ampliat. Ber. Felix q ad singla dona
gredit ad eu i q e plenitudo oim grasuz.
Cu em post acceptu donu no igratos nos
exhibem? locu i nob facim? gre vt ide ma/
lora mereamur accipe. Hec ille. puerb. xj.
Aia q bndicit ipinguabit. Ber. sup Lan.
Preciosi qd e ynguentu z tritiois qd fit
ex pctoz plderatoe: ptiost? co palliois qd
fit ex miseroz pietate: ptiostissimu po deuo
tiois qd fit ex bnficiow dei recordatioe et
grazactioe: hoc ipinguat aia. hec ille. Hoc
e ynguentu ptiostissimu q mariayngit pedes
dñi. It e dei laude z grazactioez ania a
mors spualis piculo pseruat. qz du i spua
libo occupat n libet sibi circa vicia occupari
Jo d: Ela. xlvij. Laude mea ifrenabo te
ne itereas. It e p hac hostis supat z effu/
gat ra spualis qz etiā corpaltis. De spuali
ps. Laudas iuocabo dñm z ab ini. meis
salu? ero. De corpali puz elegas exēplū. q.
Paral. xvij. Ubi legit q iolaphat p? lau/
de dei iuenit hostes pstratos. Et Judic.
vij. Bedeon cu clangore tubaz vicit madi
anitas. In vita etiā bci germani antistodo
renf epi legit q cu ipe eet i bitanie pnb?
pici z saxones puenit i butones. Cu
qz pauci eent z inermes in comparatioe ad
uersarioz: rogauerit bñm germanū vt psta
ret eis auxiliū. Brūs igit german? collectz
expeditz vuz posuit hostib? istidias. Istru/
ens eos q secu crāt quō oēs voa sue ynani
mit z pformit rndeat. Cu q hostes qñ se/
cui z eos irruerēt cu ter icepissz brūs ger
man? Alleluia. z sacerdotes z alij ei rnde/
rēt alta voce: statim aduersarij pstrati nō
solū sup se mōtes z rupes fuissetz etiā ce/
lū z terrā credētes: armis picietis fugerūt

qcuqz potuerunt oib? suis dimissis. mulet
aut eoz i flumine se pñciēs sumersi. sic.
z sic chitani z capu z oia eoz spolia obta/
nuerūt: z sani ad pñia redierūt. Puz itaqz
qz vtilis qz pñiosa sit dei laudatio atqz
grazactio. Econtrario aut igratitudo mul
tū detestabil? est atqz dānosa. Bern. Nihil
ita deo displicet pferim i filijs gre que ad
modū in gntudo. vias em obstruit gre. et
vbi illa fuerit. gra accessū nō hz. Idē. Nō
est dign? dandis q gras nō agit de datis.
Idē. In gntudo inimica e aie: exinanitio
meritoz: vturū dispersio: bnficiow p dicio:
vent? viens: siccās fonte pietat: oie mie:
fluente gre. Hec ille. In gntudo q ppe p/
uocat ira dei. Un? Exo. xxxij. In grat? po
puli? hebreoz liberatione sua ex egypto ac
tribuens vitulo aureo puocauit ira dei. vñ
vno die ceciderūt qñtū ginturriamilita. It e
ij. Para. xxxij. qzzechias nō iuxta bnficiā
q a dño accepit retribuitz: eleuatū est eo z
ei? facta e ira dei z eu z i iudā z hie: km.
It e Judic. ij. Cu ppls isrl? reliqisset dñm:
irar? e dñs z isrl? z tradidit eos i man? di/
ripiētū z c. Ex dicit? igit apparet q puer q
sa atqz pñiosa e in gntudo vitupabilis z
detestada: qz bona sit laudabil? vtil? at/
q fructuosa grazactio z diuina laudatio: z
qmultiplic? oi tpe tenemur deū laudare sū/
biqz gras agere. Cu Bern. igit sp dicam?
Agamus frēs gras factorū nro: bnfactorū
nro: redemptorū nro: z remuneratorū nro.
In pmo dedit nob qd sum? In secdo qd
substitim? In tertio facit? e ipe qd sumus.
In qro faciet secu esse id qd sum? Hec il
le. Et qd est q posset oia z singula q deo sū
bi exhibita bnficiā referre: a qe z qntz mal
eū liberauerit: a qe er quant? piculo eū p/
seruauerit: qe z qnta bona z yniuersalia et
particularia fecerit z qridie facit: Nā nos
zinue in esse p? duat z ad suā inuitat e vt
nri misereat expectat. Idcirco bñ dicit ps
qz bonus isrl? de? his q recto sūt cordē. Et
iterū. Sustate z videte qm suauis e dñs.
Et antea p miserat Bñdicā dñm in oi tpe
semp laus ei? in ore meo. Satagam? igit p
vritū deū laudare qm p sacrificiuz laudis
maxie honorificat deus z ibi maxie que/
reda est salut? vta. Juxta illd ps. Sacrifi
ciū laudis honorificat. met illic iter q oñdā il
li salutare dei. Laud? itaqz deū nūcvt pos

sumus vt tade puenire mereamur vbi est
a' iugis atq; p'nuua laudatio; cu' angelis
eu' penniter laudatur. Amen.

De oblatioib; z decimis Sermo.

Honora domi

Honora de substantia tua. Proverb. iij.
Om in pcedemi sermone dixim⁹
de laude dei z sibi debita gratia. Ad
solu aut laudare deuz debem⁹ ex nob. s. ex
p'p'nis n'ris: sed z ex oib; a nobis possessis.
Nos em ipfos z oia n'ra a deo accepim⁹.
j. Cor. iij. Quid h'c qd n' accedisti: Sic
aut d' Ber. Toru debes ei a q' toru h'c.
Honozare igit atq; laudare deuz debem⁹
no solu ex aia z corp' sed z ex t'pali substā
tia ad hui⁹ vite necessitate a deo p'cessa. Jo
d' sapiēs. Honora dñm d' suba tua. s. t'pali
ti. Circa cui⁹ declarationē p'p'la de sūt
ares p'cipue p'siderationes.

Prima ē p'sideratio faciēde oblatiois.
Secūda est solucio de decimationis.

Tertia est expectēde remuneratiois.

Prima igit est p'sideratio faciēde
oblatiois. H'c em de conse. di. j. c.
Dis ch'ian⁹. Dis ch'ian⁹ p'curat⁹
ad missaz solēnia aliqd deo offerre z du
cere ad memoriā qd de⁹ per moysen dixit
No apparebis i p'spectu meo vacu⁹. Hec
Greg. Est aq't circa oblatōes faciēdas tri
plex consideranda conditio.

Prima est conditio voluntaria
Secūda est conditio obligatoria
Tertia est conditio refutatoria.

Prima est conditio volun
taria. Notādū em fm Tho. ij. q. lxxij.
ar. j. q. nomē oblatiois cōe ē ad oēs res q' i
dei cultū offerunt: v' ad q'sū mistroz eccle
sie. Et dūt h'no i oblationes de sui rōne q'
offertant voluntarie: fm illd' Exo. xxv. Ab
hoie q' offert v'ltone accipiet; eas.

Secūda ē conditio obliga
toria. Pōt em fm Tho. vbi s. p'tingere q'
aliq's ad oblatōes faciēdas teneat p'cipue
triplici rōne. P'ria ē rō p'ue deputatiois
seu p'missiois. sic cū alicui p'cedit h'ud⁹ ex
deie vt cert; t'pib; certas oblatōes faciat:
qd tū bz rōne c'elus. Et sic cū q's offert do

natōem inter viuos. v' cū in testamēto res
linq't eccie aliq'ua rē mobilē v' imobilē ipa
stet solucēda. Secūda ē rō necessarie subie
uentionis: p'p' eccie v' v'z v' m'istri necessita
te: puta si m'istri ecclesie nō h'ent v' iustitē
rarent. Tertia est rō ordinarie assuefa
ctiois. Tenent em fideles in aliq'bz solēni
tatib; ad aliq's oblatōes p'suetas. In his
tū duob; v'ltimis casib; remāet oblatio q'
dā mō voluntaria. s. q'ntū ad q'ntitatē v' spe
ciē rei oblate. Hec ex Tho. vbi s.

Tertia est conditio refuta
toria. Sic em d' Aster. li. vj. ti. xxxij. Ali
quoz oblatio refutāda ē in criminis sui de
testatiōem. P'rio siq's spōre z sine neces
sitate rebaptizat⁹ ē ab hereticis. Ali⁹ obla
tiones b'icno nō sūt recipiēde: etiā si penitē
at. vt patz d' pe. dist. iij. c. eos q's. vide.

Secūdo si sit heretic⁹ v' receptoz hereticorū:
z p' h' veniā q' excoicāt⁹. Et idē est
de q'libet excoicato publico. vt p' extra de
heret. c. Excoicāt⁹ itaq; s. Credentes.

Tercio: si imunitatē eccle violauit: nec
emēdare velit. vt p' xvij. q. iij. c. D'roz.
vbi phibet recipi oblatio etiā rōra fami
lia dom⁹ illi⁹ q' vim eccie itulit. Quarto
si sit meretric publicā. Deut. xxij. Nō ac
cipies mercedē p'stubuli i domo d' tui. Et
hoc ē ne sacerdos p'ctū ei⁹ approbare vide
at. xij. q. v. c. Nō sane. Pōt tū de turpi lu
cro facere elemosynā. Sile ē de alijs crimi
nib; notozis z horredis. Quinto si sit
vsurari⁹ public⁹. extra de vsur. c. q' i oib;

Sexto: si sit raptor obstinat⁹ z mōdel
ens. extra de rap. c. sup. co. Septimo: si
sit oppressor paup'z. j. q. j. c. Nō est putan
da elemosyna. z. xc. di. c. oblatōes. Q'ra
uo: si sint ad inuicē discordātes z se odiētē
nec reuocari p'nt ad p'cordiam. vt patz c. c.
Oblatōes dissidētū frat'z. i. ch'iano p. n'c
q' in sacrariū neq; in gazophylaciū recipi
ant. Glo. cū eoz odiū est notozū. Sequit
Sik' dona eoz q' paupes oppmūt refutā
da sūt. Rō aut q're ab istz elemosyne recipi
p'nt z nō oblatōes h'c est. q' elemosyne fi
unt in occulto de q' nihil ad eccliam. vt pa
tet de simo. c. Sicut rurs. Oblationes sō
in publico faciēde p'hibent: ne exindē p'ec
cator consolet: et ne p'ctū ei⁹ ecclia publi
ce videat approbare.